

Előfizetési árak:
Eg évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint.

**A lap megjelenik minden va-
sárnap**
Felelős szerkesztő:
ERSCHINGER JÁNOS.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: vasut-u. 15.,
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: főut. 20.,
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők.
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

Az ujpest-rákospalotai rendőrség.

Ujpest és Rákospalota községek a közbiztonsági és rendőri szolgálatot 1890. évig saját közegeik által teljesítették. Minthogy azonban a főváros területéről kitiltott rovtomultu és a közrendre veszélyes egyének nagy előszeretettel kerestek fel a két községet, azokban letelepedtek, állandó lakást béreltek és innen intéztek többnyire az éj leple alatt a vágyon ellen irányuló berándulásait a fővárosba és végül mert jelentőséggel a két község közbiztonságát is veszélyeztették, szükség ezen állapotokon radikális módon segíteni.

Ez meg is történt a törvényhozás által egy rövid 4. §-ból álló törvényezéssel, amely szerint Ujpest és Rákospalota községek rendőri tekintetéből a székesfővárosi államrendőrség körébe vonattak be, s a két község részére Ujpest székhellyel egy kerületi kapitányság szerveztetett, mely 1890. év január 1-sejétől kezdve tényleg működik is.

Ennek a következménye az volt azután, hogy a ketes existenciájú, rovtomultu és rendőri felügyelet alá helyezett egyének, csavargók, zsebmetszők rövid idő alatt elpusztultak az említett községekből.

Közbiztonság szempontjából tehát nagyon jó szolgálatot tett a rendőrség azok eltávolítása által, mert különösen Ujpest község a benne lakott tolvajok, pénzhamisítók stb. révén ugyanis szomorú hírnevre tett szert, sőt manapság is meg a vegtárgyalási termekben sokszor hallható Ujpest neve.

Az államrendőrségnek e két községre való kiterjesztésénél mindket községnek megalla-

pittattak az ahhoz való évenkénti hozzájárulási költségek is, a melynél alapul az szolgál, hogy a rendőrségi szolgálat teljesítésére a törvény életbeléptetése előtt mennyit fordított mindenik község. E szerint az évi hozzájárulás Ujpest község részéről 2129 frt, Rákospalota részéről pedig 100 frt.

Tagadhatatlan, hogy az ujpesti ker. kapitányság fenntartása az említett községek által adott összegeknél jóval többbe kerül. Beállta ezt az állam is és a közelmúltban felszólította a községeket, hogy miután a rendőrség létszámát szaporítani kell, a már megajánlott hozzájárulási költségen felül is adjanak még annak fenntartásához valamit; tudniukkal e felhívásra a községek még nem feleltek.

Lássuk most már, hogy mikép felel meg az államrendőrség feladatának? Egészségügyi tekintetéből a piac a rendőrségnek van alárendelve, vajjon megtörténik-e az élelmiszerek vizsgálata? ha vizsgálják is, az csak nagyon felületes lehet, mert különösen a piacon elárusított disznóhús, hal, tej, narancs, a mérges festékekkel készített cukorkák stb., méltán kifogás alá eshetnek. E tekintetben az ellenőrzést legalább minden hetivásár alkalmával s kerülhetlen szigorral kellene teljesíteni. Ilyen felületes a mérlegek vizsgálata is. Tapasztalatból tudja mindenki, hogy az üzlettulajdonosok mérlegei, továbbá az ür- és hosszmeretek nem valami pedans pontosságúak, miattal a vevők mindig megrövidülnek az üzlettulajdonosok előnyére. Ezek időnkénti ellenőrzése szintén ajánlatos volna.

A prostitutiót illetőleg is alapos kifogások

tehetők. Erkölcsi tekintetben a béczésnők intézménye nem valami szerencsés gondolat; ezektől úgy Ujpest mint Rákospalota község az államrendőrségi intézmény életbeléptetése előtt meg volt kímélve s a prostitúalis helyiségekre csak egy felreosó utcában adtak engedélyeket; manapság azonban már bárhova megy is az ember mindenütt találkozik a társadalom e szerencsétlen és kivetett teremtményeivel. Kérdjük, hogy mi szükség volt itt a béczésnőkre? talán az, hogy az esti órákban tisztességes nő arczpirulás nélkül az utcákon végig ne mehessen? Hiszen Ujpest és Rákospalota csak talvak s ilyen intézmény csak a világvárosokba való? Hiába tiltakoztak ellene a községi előljáróságok, ez megszüntetve nem lett. Bizony ezzel nem nagyon segítik a rendet, amelynek megőrzésére hivatottak. Ettől ugyan megkímélhetek volna bennünket.

Vagy ha már béczésnőknek adnak is ki engedélyeket, legalább internálják őket olyan helyre, amely nem annyira feltűnő mint például a Lőrincz-utca, ahol tisztességes polgárok házai közt három ilyen kifogásolható hely is van. Vagy talán a rendőrség magasabb tekintetéből a Lőrincz-utczát jelölje épen kilyenek tartózkodási helyeül?

Ebben a hónapban annyi betörés és lopás történt a községben, hogy ketkedve tesszük fel magunknak a kérdést, vajjon az államrendőrség-e itt a hivatott a polgárok vagyonának a megvédésére s vajjon a tettesek megkerülnek-e valaha? de azért a közigazgatási bizottság ülesen a főkapitányi jelentésben benne lesz, hogy a közbiztonság állapota ki-

A „KÖZÉRDEK” TÁRCZÁJA.

Dolor redivivus.

Szerettem egy leányt,
Sokáig szerettem,
Annak a leánynak
A kedusa lettem.

Szerettem egy leányt
De hűtellen lettem,
Nem atkozott érte,
De megvert az isten.

Ahány könnyet ejtett
Sötét szeme értem,
Annyiszor, annyszor
Mindig rá emlékszem.

Ahány sóhajtsa
Felszállott az égbe,
Annyiszor, annyszor
Faj a szívem érte.

Ahány könnyet ejtett
Sötét szeme értem,
Tövissel a rózsát
Annyiszor cseréltem.

Ahány sóhajtsa
Felszállott az égbe,
Annyiszor megcsalt már
Szívem reményege.

Ahány könnyet, sóhajts
A leikemen borkok,
Annyiszor éreztem,
Hogy nem leszek boldog.

Sóhajtsa, könnye,
Mint a csillag annyi,
Annyiszor, annyszor
Fogom meg siratni!

Toth Bela.

A pórul járt vő.

Egy gazdag kereskedő meghalt s oriasí vagyonát egyetlen leányára hagyta. Az anya, a kinek magának is nagy vagyona volt s régi nemes családból származott, szegyelette azt az egyszerű nevet, melyet ferje után viselt, azért a mint özvegy lett, első dolga volt újra öszszekölttesbe lépni főrangú családokkal. Nemsokára talált egy herceget régi hírneves családból, történelmi őssékel s leánya csakhamar »hercegné« lett.

Esküvőután így szolt a vő az anyóshoz: »Az természetes, hogy gyakran fogjuk egymást látni, de csak úgy ha magunkban vagyunk, mert azt miut eszes nő be fogja látni, hogy nem hívhatjuk meg magunkhoz akkor, ha nálunk társaság van. Ha az ajtonálló nevet bejente, elremülne az egész vendégsereg.«

Keserű szavak voltak ezek, de nem esodálkozhatott rajta, hogy veje megveti azt a nevet, melyet ő maga is gyűlölt. Azonban segített magán, felvette családi nevet és így mindenütt szívesen fogadták.

»Nagyon jól van, nincs ugyan egészen helyén a dolog, de majd szemet hunyunk fölölte«, monda a vő, kinek nagy oka volt a gazdag anyóssal kimeletesen banni.

Egy napon egyszerre érkezett meg az anyós egy hercegnővel, leánya lakására.

Az inas a hercegnőt előre bocsátva, kiltarta az ajtonak mindkét szárnyát s úgy jelentette be a belépő előkelő hölgyet, erre az ajtot újra becsukta és most az ajtonak csak egyik szárnyát nyitva ki, jelenté az anyóst a »baróné«.

Az anyós melyen megsértődve panaszkodott vejének, »Ebben a dologban sajnos

semmit se tehetek« felelte ő, »ez a szokás.« Ertem azt, hogy esodálkozik fölölte. Az ön köreiben az ajtot mindenkinek egyenlően nyitják ki s minden különbség nélkül lép be az ember. Nekünk mint látja, szertartásaink vannak. Az ajtok a belépő egyének rangjához mérten nyitlatnak ki: mindkét szárny fejedelemlenők és hercegnők előtt, egy szárny grófnők és barónok előtt. Ez epen olyan szabály, mely ellen veteni nem szabad, melynek alá kell vetnünk magunkat. Azért jövőre elégedjek meg egy ajtoszárnyal kedves mama.

Az anyós nem szolt semmit, hanem erősen feltette magában csak dupla ajtoszárny nyílason belépni. Kerek egy millió taller saját vagyonnal rendelkezett s azzal elér egy nő mindent.

Érintkezésbe lépett különböző ügyöktökkel és egy idő múlva csakugyan előkerült valami vidéki városból egy meglehetősen szegény »herceg«. A herceg szívesen vette az ajánlatot, azonban azon feltetelt tűzte ki, hogy az asszony vagyona reá iraskek s fölölte teljesen és szabadon rendelkezessék. Az anyós elfogadta a feltetelt s a házasság megkötöttet. Az esküvő után a fiatal pár a fővárosba utazott s az új hercegné sietett vejét felkeresni. »Jelentsé be N... hercegné«, monda az inasnak. Erre rögtön fölölte mindkét ajtoszárny s az anyós nagybüszken a terembe lépett. Nagy elégtétel volt ez neki, de meg inkább megboszultnak érezte magát, midőn vejének savanyu arczkifejezést látta, kinek a második ajtoszárny kinyitása egy millió tallerba került.

Matild.

elégítő, s valószínűleg a károsultak nagy megnyugvással fogják azt a lapokból olvasni.

És mi lehet közvetve bár az oka annak, hogy ezek a lopások és betörések oly gyakoriak? Kétségtelenül a rendőri őrszemek elégtelen volta. Ujpest községben 1100 hold területén 35000 lelek életére és vagyonára 3. mondd 3 őrszem ügyel fel. Hát nem ironia ez? Rákospalotáról nem is beszélünk, mert ott egy sincs. Bizony ennél jobbak voltak a régi állapotok: azért, hogy két községben éjjelenként 3 rendőr ügyel fel a közbiztonságra, kar volt az érdekelt községeknek azon 2229 frtot az államrendőrségi intézmény felállítására felajánlani. Mert azelőtt 14 éjjeli ór. kik egész éjjel czirkáltak a községben, e szolgálatot jobban ellátták.

Ellenben 13 vagy 14 rendbeli különböző szabályrendelet gondoskodik arról, hogy miként lehet a lakosságot különböző jogzimeken 1—2 frttal meg bírságotlani s általa különböző ezimű olyan alapokat szaporítani, melyekből sem a községeknek, sem azok lakossáinak semmiféle hasznuk sincs. Kevesebb szabályrendeletet és több rendet kerünk.

Avagy tehet arról az a rákospalotai telkesgazda, akinek levelező esaternája nincs, hogy az esővíz az utczára kifolyik? Bizonyára nem és mégis egy bölesen megalkotott, a helyviszonyoknak meg nem felelő szabályrendelet alapján meg lesz bírságotlva néhány frtig olyanért, amiről ő nem tehet, s amit meg nem akadályozhat, mert a természetnek nem parancsolhat, hogy az eső ne essek!

Vagy tehet arról az upesti polgár, hogy a községi előjáróság a póczegödör-ürületek lerakására helyet ki rem jelöl? Póczegödre tartalmat ki nem hordhatja és a következők: a rendőrség részéről való bírságotlós.

Ilyen és hasonló esetek miatt a lakosság zaklatva lesz és ez mellő elkeseredést szül.

A közúti vasúti kocsikban a főváros területén tilos a dohányzás. Ujpest és Rákospalota területén azonban nem és ugyanazon kocsin utazva lehet is dohányozni meg nem is. A villamosvasúti kocsikon ellenben tilva van. Ez is meg rendezésre vár. Talán jó volna a szabályrendeletek számát egy erre vonatkozóval megszorítani.

Ha keressük ezen rendellenesnek nevezhető állapotok okát, úgy hamar rákadunk. Mi az upesti kerületi kapitányság hiányos szervezetében, a rendőrközégek kikepezetlenségének és létszámának hiányában veljük feltehetően.

Ha már az állam itt ilyen intézmenyt létesített — valószínűleg inkább a szövetszédős főváros közbiztonságnak megóvása, mint a két község érdekében — úgy szervezze azt az igényeknek megfelelően, különösen pedig szaporítsa a rendőrök számát, azokat kellőleg oktaltassa, állítsa ki a nagyobb forgalmu helyekre több őrszemet, akkor az a rendőrség bizonyára jobban meg fog felelni feladatának. Hogy pedig ez megtörténhessen azt a két község képviselőtestülete is elősegítheti. Elősegítheti pedig a rendőrségi hozzájárulási költség felemelése által. Ne adjanak erejükön felül, de adjanak valamit, annyit, amennyit nagyobb megterhelhetés nélkül elbírnak, mert ezen a czimen azután bizonyára az állam sora vonja ki magát az upesti ker. kapitányság létszámának emeléséről.

Vegre nem hagyhatjuk szó nélkül a ker. kapitányság épületének disztelen voltát úgy kívülről mint belül. Bizony ráferne arra egy kis vakolat meg meszelés.

Jó lenne tehát az upesti ker. kapitányság épületét renováltatni, mert bizony az 6 év óta mióta a rendőrség itt van meg nem történt.

Néhány szó a helybeli ifjusági körökről.*

Azt hiszem talán nem fogok haszontalan munkát végezni, ha egy keveset a helybeli ifjusági körök és egyetek működésével foglalkozom.

Községünkben gombamodra bukkannak elő és teremnek az új ifjusági körök és egyetek. Ha azonban körültekintünk keveset lehet találni, mely kitűzött céljának igazán megfelelt.

Tudtommal a legtöbb ifjusági egyletnek az a legfőbb célja, hogy tagjait önművelésre ösztönözze, kikepezze, ezáltal a hazának művelt polgárokat neveljen.

A második cél, a jótékonyág gyakorlása, amire sajnos, nálunk nagy szükség van.

És mit tapasztalunk? Azt, hogy a tagok nemesak kellően nem művelődnek, hanem ellenkezőleg az önképzést a legkisebb céljának tartják.

Igy vagyunk a jótékonyág gyakorlásával is.

Mi upestiek abban a szerencsében részeseülünk, hogy minden heten élvezhetünk egy-egy jól sikerült mulatságot.

Erről gondoskodnak az egylet vezetői. Minden heten olvashatunk egy-egy meghívót, vagy falragaszt, melyen okvetlenül ott áll: „a tiszta jövedelem fele a szegény gyermekek felruházására fordítatik.” avagy „a jövedelem az upesti árvaház javára fordítatik.” A ki ezen jótékonyezelű mulatságokat figyelemmel kíséri, meg fog győződni arról, hogy ezek anyagilag igen jól szoktak sikerülni.

De azért a jótékony célra szánt összegtől ugyancsak kopik az árvák- és szegényeknek az állá.

Most az a kérdés, hová teszik ezen pénzeket.

Erre a kérdésre úgy felelek, a mint én azt tapasztaltam.

Egy helybeli kör rendezett egy mulatságot, melynek a jövedelem fele az upesti árvaház részére lett volna fordítandó. A mulatság körülbelül 60 frt tiszta jövedelemmel végződött. De az árvaház nem látott semmit sem.

S miért nem?

Mert a körtagok tagdíj-illetékeit nem fizették, s így a házbérrel és egyéb tartozással hátralekban voltak.

Ezen adósságokat a mulatság jövedelméből fizették, a többi pénzt haszontalanul költötték.

Ilyen állapotok uralkodnak tehát néhány upesti ifjusági egyesületben.

Jelen felszámolással nem akarom az illető egyeteket megtámadni, vagy működésüket kisebbíteni, ez elom csupán az, hogy a közönség és a községi előjáróság figyelmét ezekre a viszonyokra felhívjam, de különösen az előjáróságot kéri, miszerint a jótékonyág érdekében ezeket a jótékony mulatságokat kellő ellenőrzés alá venni sziveskedjék.

Wagner Jenő.

* Helyt adtunk a közleménynek, de lapunk egyik legközelebbi számban emondjuk ez ügyben saját véleményünket is. Szerk.

Ujpesti állami anyakönyvvezetői adatok.

Születési esetek száma a múlt heten 32.

Halálozások száma a múlt heten 28.

Házasságkötések.

Ma vasárnap.

Storezer Ignác és Grolmusz Mária, Hulák István és Fodor Hermína, Dornbar Antal és Ramler Berta, Fleischer Ignác és Derer Bona, Szeidovitz Geza és Vanesó Atanka, Kolossa Miklós és Csikós Róza, Grausz Lajos és Munk Regina, Liebscher Béla és Fischer Julianna; összesen 8 pár.

Csütörtök, június 4. nincs házasságkötés.

Rákospalotai állami anyakönyvvezetői adatok.

Születések száma az elmúlt heten 16.

Halálozások száma az elmúlt heten 14.

Házasságkötések száma az elmúlt heten 5 pár.

HIREK.

— **Helyreigazítás.** Millenniumi rendkívüli kiadásunkból az upesti községi képviselők nevei közül sajnos tevedésből kimaradt *Tornheim Dávid*, a háztulajdonos, bankigazgató, okt. tanító, tőkepenésze, aki pedig ugyancsak képviselő, még pedig virilis és hozzá még azok közt is a legelső. De ki kell egészítenünk a rákospalotai községi virilis képviselők nevsorát is, mely tevedésből szinten kimaradt. Virilis képviselők Rákospalotán: Gr. Károlyi Sándor nagybirtokos, Grosz Dávid kereskedő, Huszár András háztulajdonos, Wagner Manó tanint. igazgató tulajd., Benkő István ev. ref. lelkész, gr. Pejaevics János földbirt., Balassa Ernő vasúti főmérnök, Tóth Kálmán asztalos, Kürti Ignác jégkeresk., Radics Gyula nyug. postafelügyelő, Beller János vasúti hivatalnok, Schönfeld Sándor háztulajdonos, Klein Bodog kereskedő, Hatossy Károly vasúti hiv., Keller József vendéglős, Fischer Dezső vaskereskedő, Chobot Ferencz rom. kath. plébános, Fellner József házt., Paffen Mátyás olajgyári igazg., Dettrich Gyula ekegyáros.

— **Adókiivetés.** A III. osztályú adókiivető bizottság Ujpesten az elmúlt hét minden napján szorgalmasan működött, dacára ennek működését csak a jövő hét elején fejezheti be. Az adót, egy-két tulzást leszámítva, elég méltányosan vetik ki. Azok, akik a bizottság kivételével magukra nézve sérelmesnek tartják, az ellen 15 napon belül fellebbezéssel élhetnek.

— **Ujpest térképe.** Lapunk legközelebbi számaiban egyikenek mellékletül fogjuk adni Ujpest község pontos térképét, majd utána Rákospalotáét. Ezzel oly szolgálatot velünk tenni a két község lakosainak, mely dicséretre nem szorult.

— **A lovasut villamos üzeme.** Ma már villamos kocsik járnak Ujpest-Budapest között a lovasuton is. Tegnap volt a múltanrendőri bejárás, s a mennyiben nagyobb horderejű kifogásolni valók nem merültek fel, a vonal a közforgalomnak átadott. Az upest-rákospalotai vonalon majd csak az ősz felé indulnak meg a villamos-kocsik.

— **Lelketlen anya.** Kron Rozát, galicziai illetőségű hajadon eszeledet a rendőrség körözletli, mert Jozsi nevű esee-emőjét Marton Jozsefné Ujpest, vácz-u. 4. sz. alatti lakosnál visszahagyva megszökött. Az ártatlan esee-emőt a községi közgyam helyezte el.

— **Ba eset.** Waldapfel Fülöp, a ki Bulgáriában gyönyörűen parirozta a feleje irányított gyilkokat s a puskák, szuronyok és handzsarok közül ügyesen kimenekült a nélkül, hogy hajaszála meggörcbült volna, vigyázatlanságából önmaga keresztüllötte jobb tenyerét. Ugyanis Irónszerzés körülri teadók hiányában vagy talán éppen olyanra készüldve, elővette öltözetű forgópisztolyát, hogy megtisztítsa. Az öltök golyó be volt rezdásodva, azt kálapálta kifelé, miközben a pisztoly elszült s a golyó tenyeret keresztül furta. A kelti államok egyelőre nyugodtak lehetnek, mert hat neki is több heti nyugalomra lesz szüksége.

— **A magyar munka eismerése.** Várady Adolf, Várady Ignác polgártársunk fiát a brüsseli »Universal Academie« fényképeszeti munkáért aranyéremmel és díszoklevéllel tüntette ki.

— **Szabadalom bitórias.** Obiatt Mór budapesti gyáros foresólisztító kefekelet talált fel, melyre 1893-ban szabadalmat nyert. Grünbaum Ede upesti mulakatos ugyanazokra kert szintén és nyert szabadalmat és azokat kiállította az ezredéves kiállításon. Ezert most Füredi Mór dr. budapesti ügyvéd Obiatt Mór nevében feljelentést tett a büntető járásbírósnál Grünbaum Ede ellen szabadalom bitórias vétsége miatt. Braun Mór aljárásbíró indokoltak találta a feljelentést és kedden delután a kiállítási gepcsarnokban zár alá vette a kiállított kefekelet, azután Grünbaum Ede műhelyében házkutatást tartva az ott talált több száz kefet is lefoglalta.

— **Halálozás** Berezy Sándor rendőrtisztviselő, ki hosszabb időn keresztül a helybeli kapitányságnál is működött, múlt kedden Budapesten meghalt. A székes-fővárosi államrendőrség egy tevekény tisztviselőt vesztett el az elhunytban.

— **Rüngten-sugarak Ujpesten.** Kozma Gyula fővárosi fiatal fényképesz jóvó csütör-

tökön délután a »Kath. legényegyletben« fogja bemutatni a Röntgen-sugarakkal való fényképezést.

— **Az újpesti függetlenségi körben** ma délután 4 órakor az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása ügyében gyűlés lesz.

— **Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének** kiigazítása Rákospalotán befejeztetett. Összeíratott összesen: 554 választó. Újpesten tegnap kezdték meg a kiigazítást, mely bizonyára eltart szerdáig. Ezuttal figyelmeztetjük polgártársainkat, hogy a névjegyzékben lörlént felvételükről meggyőződjenek, nehogy abból, ha rá igényt tartanak, kimaradjanak. A törvény szerint Rákospalotán és Újpesten mindazok tarthatnak jogot, kik bárminemű jövedelmük után legalább 7 frt 02 kr. (nem mint eddig 10 frt 50 kr.) állami egyenes adót fizettek a múlt évben. Ezenkívül választók azon iparosok, kik legalább egy segéd után fizetnek jövedelmi adót. Ezt akként kell érteni, hogy ha az iparosnál már a múlt évben volt alkalmazva legalább egy segéd, a ki után kivettek a 2—4 frt segédiadót és azt, valamint a saját múlt évi 5—12 frt állami egyenes adóját már kifizette.

— **A postamesterek ezredévi fizetése meglese.** A kereskedelmi miniszter a postamesterek fizetését az ezredév alkalmából fölemelte és pedig a szállítással foglalkozó postamesterek évi legkisebb fizetését 150 frtról 180 frtra, a szállítással nem foglalkozó postamesterek, évi legkisebb 180 frtos fizetését azonban nem emelte fel. Minthogy a postamestereknek így csak egy része kapott fizetésemeletet, a postamesterek az ezredévi meglepetéssel elégedetlenek, mert a postamesterek a 300 forintos fizetési minimumot kérték.

— **Requiem Karoly kir. hercegért.** Vaszary Kolozs hercegegrünás Karoly Lajos kir. herceg haláláról külön körlevelet intézet egyházmegyei papsághoz. A körlevél meleg szavakban emlékszik meg az elhunyt kir. hercegről s elrendeli, hogy a megszabott időn belül a halálesetet követő harmincz nap valamelyikén minden templomban egy-egy gyászmisét mondjának az elhunyt lelke üdvéért. A gyászistentiszteletré a körlevél szerint a politikai és katonai hatóságok is meghívandók. Hogy Újpesten és Rákospalotán mikor lesz az istentisztelet még nincs megállapítva.

— **Villamvasutasok közt.** A napokban hallgatta egyik belmunkatársunk a következőket: a Rákospalota s illetve a Megyer felől jövő mindkét kocsit ott áll már az angyalföldi örhaznál levő kiterőben, a mikor a Budapest felől jövő egyik kocsit oda ért, míg a másiknak se híre se hamva sem volt. A telepről egyik kocsin oda érkezett, különben esinos és jomodoru fiatal tisztviselő oda szól a Bpest felől berobogott kocsit vezetőjéhez szemrehányólag: »Hogy a villamos istennyilában tud annyira megszaladni a másik kocsitot?! Nem *Tokio* a maga kocsija, hogy fakedni hagyja tarsát!« A kocsivezető pödörített nagy szöke bajuszan, aztán gondolt is valamit, de hallgatott. Beérkezik a másik, a megkéselt kocsit, a nyalka tisztviselőnek ennek a vezetőjéhez is volt szava. »Hogy a villamos istennyilában tud így elmaradni az előtte levő kocsitot?! Nem *Primás II.* a maga kocsija, hogy vásárra kelljen lovagolni vagyis inkább vezetnie!« Ez is pödöríteni akart bajuszan, de annak hiányában szenvedett s így a bajusz helyét dörgölte meg, aztán szinten gondolt valamit és szinten hallgatott. Hogy mit gondolhattak az aztán később tűnt ki. Az első kocsit megindult, de alig mászott: megindult a második is, de oly erővel, hogy az elsővel valóssággal tolt s ugyszólván összeragadva érkeztek a gyár-utcai kiterőbe, a mikor már az ott álló Rákospalotai és megyeri kocsit vezetői a sok várakozás miatt aludtak. A két kocsivezető összenézett, aztán mindketten a tisztviselőre néztek, a ki meg nem nézett egyikükre sem, hanem elővette a notizkönyvet és abba valamit írt. »Szervusz 5 frt« kiáltották egymás felé a kocsivezetők, a bíróságra gondolva, pedig tehát a tisztviselő azt jegyezte fel, hogy a *Tokio* illetve az X. számú kocsit is, meg a *Primás II.* illetve az Y. kocsit is rossz, tehát javításba küldendők.

— **A tanév vége.** A helybeli iskolákban az idei tanév a vége felé közeledik s az évszázó vizsgák június 8-dika után fognak kezdődni. Azt hisszük, hogy lapunk legközelebbi számában már módunkban lesz a vizsgák részletes sorrendjét közölni.

— **Kinevezés.** Viz Árpád újpesti postatiszt a kereskedelemügyi miniszter által Budapestre posta- és táviró segédellenőrré nevezetett ki, illetve léptetett elő. Midőn e kinevezéshez őszintén gratulálunk, egyszersmind sajnáljuk, miután benne a posta oly tevékeny tisztviselőt vezetett el, ki községünkben 15 éven keresztül kiváló pontossággal és a közönség nagy meglegedésére működött. Viz Árpád lapunk utján mond bucsut a nagyközönségnek és jó barátainak, megköszönve az eddig iránta tanúsított jóakaratot és kéri, miszerint őt továbbra is emlékülben megtartani sziveskedjenek.

— **Az építkezéseknél** szükséges anyagoknak az utcára való lerakása sok helyen akadályozza egy a gyalog, mint a kocsiközlekedést azért, mert nem tartják be azon szabályt, mely szerint ilyen anyagok csak az utca szélességének harmadrészében rakhatók le akkor is úgy, hogy a forgalmat ne zavarják. Különösen az Attila-utcai 14. számú épülőfelben levő ház előtt lerakott tegla az egész utca szélességének majd háromnegyedet elfoglalja. Ugyanott az építő állvány a gyalogjárót teljesen elrekeszti. Ha latán a rendőrség ezt meg észre nem vette úgy ajánljuk ezen sorokat a figyelmébe.

— **Az újpesti dunapart** használatától az az ott levő gyártelepek és bórmosok valószínűleg teljesen el lesznek tiltva. Legalább erre vall a földművelési miniszternek legutóbb kiadott rendelete, mely szerint a vízhasználati jogért valamennyinek újra kell folyamodni s nagyon valószínűleg e kérelmekkel a fővárosi vízmű tekintetéből el fognak utasítottatni. Ime olyanok, kik a Duna vizét és partját már évtizedek óta használták attól olyan ok miatt fosztatnak meg, mely sem nekik, sem a közönségnek érdekét nem képezi, sőt talán a fővárosét sem, mert hiszen ezen bórmosok mind a víztelepen átul vannak s így annak vizét meg sem fertőztethetik. Itt ránk illik az a közmondás, hogy: »Adj a főtnak szállást, kiver a hazadból.«

— **A budapest-újpest-rákospalotai villamos közúti vasút részvény-társaság** következő hirdetményt bocsátotta ki, melyet tekintettel a két közleg lakosságára, tájékoztul és mihez tartás vegett szóról-szóra közlünk.

Folyó évi június hó 1-től kezdve az **élelmezési czikkek** könnyebb elszállítása végett Rákospalotáról Budapestre a teher- és személyszállításra alkalmas **külön vonatok** lesznek forgalomba helyezve.

Ezen tehervonatok indulnak:

1. 4 óra 5 perc reggel az ugynevezett Komáromi kiterőből Rákospalotán.
2. 4 óra 5 perc reggel a rákospalotai végponttól.
3. 4 óra 10 perc reggel a rákospalotai végponttól.

Mind a három vonat a budapesti Lehel-utca és Arena-uti keresztezésig (Arena-uti kiterő) halad, a honnan a L. közönség áruival együtt alkalmas és alkalmas rendelkezésre bocsátott **lófogatu teherkocsikon** a következő irányokban lesz továbbszállítva:

1. Lehel-utca, Ferdinánd-híd Csányi-utca, **Hunyadi-tér, Almássy-tér, Almásy-utca, Harsa-utca, Aggteleki-utca, Bezerédi-utca, Ujváros-tér, Kun-utca, Teleky-tér:** (az illető lófogatu kocsit két színű táblával lesz jelezve.)

2. Lehel-utca, Váci-ut, Váci-körut, **Nagymező-utca, István-tér, Klauzál-utca, Rókk Szilárd-utca, Rákóczy-tér, Német-utca, József-utca, Ór-utca, Mária Terézia-tér:** (az illető lófogatu kocsit **vörös** színű táblával lesz jelezve.)

3. Lehel-utca, Váci-ut, Váci-körut, Alkotmány-utca, **Hold-utca, Nagykorona-utca, Deák-tér, Servita-tér, Koronaherceg-utca, Ferenciek tere, Egyetem-utca, Kecskeméti-utca, Kálvin-tér:** (az illető lófogatu kocsit **zöld** színű táblával lesz jelezve.)

4. Lehel-utca, Váci-ut, Váci-körut, Alkotmány-utca, Akadémia-utca, Ferencz József-tér, Mária Valéria-utca, **Petőfi-tér, Eszt-tér, Hal-tér, Ferencz József-**

rakpart, Fővám-tér: (az illető lófogatu kocsit **sárga** színű táblával lesz jelezve.)

5. Lehel-utca, Váci-ut, Váci-körut, Lipót-körut, Margit-híd, Zsigmond-utca, Fő-utca, **Bomba-tér, Fazekas-tér, Korvin-tér:** (az illető lófogatu kocsit **barna** színű táblával lesz jelezve.)

Ezen teher szállító vonatokon a **lófogatu teher szállító kocsit használatát beleértve** a következő szállítási díjak szedetnek: minden egyes személy után 20 kr., minden 25 kgnál könnyeb csomag (puttony, kosár stb.) után 10 kr., minden 25 kgnál nehezebb csomag (puttony, kosár stb.) után 20 kr. (25 kilogrammnál könnyeb csomagoknak (puttony, kosár stb.) tekintetnek, a melyeket egy személy könnyen bír hordani; 25 kgnál nehezebb csomagok (puttony, kosár, stb.) azok, a melyeket egy személy csak nehezen vagy csak két személy képes elvinni.)

A Rákospalotáról az Arena-uti kiterőig közlekedő vonatok csakis az újpesti István-utcai megállóhelyen állanak meg, az Arena-uti kiterőtől a városba tovább haladó lófogatu teherkocsit azonban az előirt uton bárhol megállíthatók.

Fogyasztási adó alá eső czikkek azonban a lófogatu teher szállító kocsitokra nem fogadlatnak fel.

Ezen külön teher vonatokon kívül június hó 1-től kezdve a rákospalotai végponttól reggel 5 óra 20 perczkor induló első rendes vonathoz egy teher szállító kocsit is hozzá lesz kapcsolva, mely a Lehel-utcai végpontig fog közlekedni, de nem a vásárookra szánt, hanem az egyes házakba szethordandó élelmiczikkek, tej, tojás, stb. elszállítására szolgál.

Megjegyeztetik azonban, miszerint ezen vonaton csak a rendes személyszállítási díjak fizetendők és minden csomag után (puttony, kosár, stb.) a távolságra való tekintet nélkül 25 kg. alul 4 kr., 25 kgon felül 8 kr. lesz beszedve.

A teher szállítás ezen nemének és módjának berendezése által első sorban az élelmezési czikkek könnyebb és olcsóbb elszállíthatóságát iparkodunk lehetővé tenni és a t. szállító közönséget meg azon előnyben kívánjuk részesíteni, hogy egy személy nagyobb terjedelmű és súlyú czikkekkel elszállítani képes legyen mint eddig, mivel mi az összes vásárczikkekkel Budapest fő- és székváros minden egyes vásárhelyére elszállíthatjuk.

Budapest, 1896. évi május hó.

Az igazgatóság.

EGYESÜLETI HIREK.

— **Megnyitó ünnepély.** Az »Újpesti magyar műkedvelő kör« f. hó 24-én tartotta meg táncszal és színelőadásal egybekötött megnyitó ünnepélyét a Fizele vendéglő helyiségekben. A megnyitó számot Erschinger Jánosnak, a kör elnökének »Árpád a honfoglaló és a magyarok bejövetele hazánkba« című felolvasása kepezte. Ezen egyszerű, nemes stílusban megírt, de szellem- és tartalomdus értekezés oly annyira elragadta a hallgatóságot, hogy a hosszúas tetszésnyilvánításnak alig akart vége szakadni. Ezután következett a »*Politikus eszméi*« című bohózat, melyben: Kurecz Anna, Csukás Piroška, Nadasy Lujza kisasszonyok; továbbá: Sántás Sándor, ifj. Visnyovszky Lajos és Török Pal ügyeskedtek, folytonos derűltsegekben tartva a publikumot. A bohózatot halászosan rendezett előkőpek követték. Különös említést érdemel Csukás Piroška, ki Garai »*Honleány*« című költeményt szavaltta oly nemes pathosszal és helyes hangsúlyozással, hogy mellán bámulatra ragadott mindenkit. Ki kell emelnünk még Lőrinczy Sándort, a kör titkárát, kinek ügyes és szakavatott rendezése a program minden pontjában kifejezésre jutott, ki ezuttal is szokott buzgalomával szentelte magát az ügy érdekében, elvitathatlan tehát, hogy a siker orozslánrésze őt illeti. A szünóra alatt következett a négy millenniuni fának megkeresetelese, melyek: Árpád, Szt. István, Mátyás király és I. Ferencz József neveket nyertek, ezalatt a közönség a Hymnust enekelte. Az ünnepélyen jelen voltak: asszonyok Cserneky Károlyné, Ecker Károlyné, Hubay Gusztávné, Lőrinczy Sandorné, Mártonffy Frigyesné, Visnyovszky Lajosné, Leányok: Csukás Piroška és Margit, Kurecz Anna, Kopper Fani, Ecker Karolin, Anna és Erzsébet, Mártonffy Etelka, Nadasy Lujza és Margit, Novák Erzsébet és Karolin, Skriborszky Erzsébet, Vivát

Francziska, stb. A közönség nagy része reggel együtt volt.

— **Millenniumi táncvizsgálat.** Az »Ujpesti kereskedő és iparos ifjak köre« f. hó 23-án tartotta színielőadással egybekötött táncmulatságát a Colosseum nagytermében. Az előadás lefolyásáról nem áll módunkban bővebben megemlékezni, mivel a rendezőség lapunknak meghívót nem küldött. Nem tudjuk, hogy feledékenységnél avagy negligálásnak tulajdonítsuk az esetet, de minden esetre »ad notandum« vesszük.

— **Az »Ujpesti Dalkör« estélye.** Az »Ujpesti Dalkör« f. évi június hó 6-án este a Korona vendéglőben (Rákospalota villasor) érdekes és gazdag műsorral dalestélyt rendez. A mint értesülünk a dalestély iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik és ennelfogva igen fényesnek ígérkezik, a mint ugyan az eddigi tapasztalatok is bizonyítják. A »Dalkör« ez évben fogja ünnepelni fennállásának 25 éves jubileumát, mely alkalommal zászló szentelést is fog tartani. Ez ügyben nagyban folynak az előkészületek.

— **Felolvasó estély.** Az Ujpesti Iparos Ifjak Köre f. évi május hó 24-én saját körhelyiségében felolvasás és szavalattal egybekötött táncestélyt rendezett, mely alkalommal Petőcz Endre elnök lendületes szavakban emlékezett meg hazánk ezredéves multjáról, valamint az egylet fennállásáról. Utána Boros Vilmos következett volna, de betegsége miatt a felolvasó estélyen nem vehetett részt s így a felolvasást Kanyó Gyula körtag tartotta meg az ezredév történetéről, majd Szalay Károly és Brünauer Gyula és Kálmán Béla szavaltak, kiknek szünni nem akaró tapsokban nyilvánította elismerését a hálás közönség. Végül tánc következett minek a hajnali órák vetettek végét.

Bírói árverések.

Június 1. Kaufann Simon ingói Ujpest, percz u. 10.

Június 2. Ványi Sándor ingói Ujpest, vasut-utca 14. Strausz Arminné sz. Pollák Matild ingói Ujpest, Rakóczy-utca 10.

Nyílt levél a kereskedelemügyi miniszterhez.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Hozzá vagyunk szokva, hogy a vidéki sajtó nem részesül abban az elismerésben, nem élvezi azokat a kedvezményeket, mint a fővárosi sajtó. Ez nem bánt bennünket, hiszen tudjuk, hogy a tűzhely mellett melegszik az ember, hanem azt mégse hittük, hogy akkor,

a midőn a nemzet ezredéves ünnepet ül, a vidéki sajtóról megfélemlenek.

Az ezredéves ünnep előtt az ezredéves kiállítás igazgatósága megtalálta a vidéki sajtót, azt elég bőven felkereste és szorgalmasan küldte neki hivatalos értesítéseit és közleményeit. A vidéki sajtó a legnagyobb lelkesedéssel foglalkozott az ezredéves ünnepel, hasábot bocsátott a kiállítási igazgatóság rendelkezésére és most ime megtörtént az a furcsa eset, hogy az ezredéves ünnepre, illetve a kiállítás megnyitására a kiállítási igazgatóság szépen sarokba állította a vidéki sajtót, megfélemlített a meghívásról gondoskodni és így a vidéki sajtó kénytelen volt távol maradni a nemzeti és szent ünnepéről.

A kiállítási igazgatóság úgy látszik nincs tisztában azzal, hogy minő tisztelettel tartozik a sajtó iránt, nem tudja, hogy a szivessege egy kis figyelmet érdemel, mert ha a kiállítási igazgatóság fel tudta használni a sajtót a hangulat felébresztésére és tudta, hogy a vidéki lapok ez ügyben nagy szolgálatokat tehetnek neki, úgy helyén való dolog lett volna a kiállítás megnyitására az összes lapokat meghívni.

Ezt nem tette, ez eljárásból arra kell következtelnünk, hogy a kiállítási igazgatóság a vidéki lapokat nem respektálja, csak reklámszereknek tekintti, mely felteves ellen a legkomolyabban tiltakozunk.

A vidéki sajtó ma oly magaslaton áll, hogy a maga körében nagy misziót teljesít, hathatós fegyverül szolgál hazánk kulturális fejlődésében és ezért nem engedheti meg, hogy a kiállítási igazgatóság vele kenyekedve szerint bánjen el, hanem egyenesen megköveteli, hogy őt tisztelje és becsülje.

A vidéki sajtó nem fogja magát alavetni a kiállítási igazgatóság kegyeinek, hanem mint kultur tényező és mint a nyilvánosság őre jogokat tart a tiszteletre.

A kiállítási igazgatóságnak, mint nyilvánosan működő testületnek, nem szabad részrehajlónak lenni és kiveteleket osztogatni, hanem kötelessége egyik lapot úgy mint a másikat, az összes lapokat egyformán respektálni és figyelemben részesíteni.

Ezért a kiállítási igazgatóságnak ezen nem diszere való eljárása nem fogja a vidéki lapoknak hazafias érzelmeit megváltoztatni, a vidéki sajtó ezentúl is lelkesen fog foglalkozni az ezredéves ünnepélyvel, igazságosan fogja bírálói a kiállítás munkáját és meg fogja mutatni, hogy mint sertett fel is nemes tud lenni és udvariasság tekintetében a kiállítási igazgatóság fölé tud emelkedni.

Ezt szükségének tartottuk Nagyméltóság-

godnak szíves tudomására juttatni, remélve azt, hogy a sajtón ejtett sérelmet orvosolni kegyes lesz.

Magunkat Nagyméltóságod magas jóindulatába ajánlva maradunk:

hazafias tisztelettel
több vidéki lapszerkesztő.

NYILTTÉR.*

Dr. Führer Simon

ügyvédi irodáját

Ujpest, gyár-utca 13. sz. alatti házába

helyezte át.

(* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Egy jókarban levő bycikli

jutányos áron eladó.

Bővebb értesítést a lap kiadóhivatalában.

Molnár és Trill ujszerkezetű körképe

A POKOL.

Az emberi fantázia legnagyobb alkotása Dante Pokla a városligeti fasor végén körkép alakjában látható. Ez a körkép mérőben új beosztású látványosság.

Fő részei:

1. A lelkek átkelése az Acheronon. 2. A lebegő lelkek. 3. A tékozlók és főszenyvek hegye. 4. Diszvár. Az izzó torony. Az égő sírok. 5. Az ember-fák erdeje. 6. A vér folyó. 7. A tűzeső. 8. Az égő lábak mezejé. 9. Az ostromozottak. 10. Az aranycsuhás barátok körmenete. 11. A mészártás. 12. A kígyók földje. 13. A jégvilág.

Megszámlálhatatlan sokaság Államvilági tájak. Soha eddig nem látott színhátások. A világnak egyetlen áttetsző színekkel és szabad alakokkal szerkesztett körképe.

Látható reggel 9 órától egész nap a király-utcai fasor végén, szemben a kiállítás második főkapujával.

Belépő díj 50 kr.

A városligetbe menő villamos kocsik, omnibuszok és lövönatu kocsik megállóhelye. A Pokol Gardonyi G. fordításában a körképből vett képekkel illusztrálva minden könyvkereskedésben kapható. Az ára: 60 kr. A nap világozása szerint változó színhátások: A tüneményes festészetnek legnagyobb s egész világon egyedülálló alkotása.

Ujpestnek egyedüli dusan és nagy választékban felszerelt

Papir- és könyvkereskedése

Schön Bernát

főut 15, fióküzlet Károly- és templom-utca sarkán.

Író, rajz, festő és mindennemű iskolaszerek nyomtatványok szállítása.